

Nota informativă la bugetului raional Briceni pentru anul 2026

Bugetul raional pentru anul 2026 este elaborat conform Legii nr.397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, particularitățile privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor de buget pe anul 2026 și estimărilor pe anii 2027-2028 conform anexei la circulara Ministerul Finanțelor nr.06/2-07-30 din 25 august 2025.

Întru implementarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, elaborarea bugetului pentru anul 2026 și a estimărilor pentru anii 2027- 2028 sa efectuat în baza:

Clasificației bugetare, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.208 din 24 decembrie 2015;

Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.124/2023.

Proiectul bugetului raional pe anul 2026, care este estimat la venituri în sumă de 245867,2 mii lei și cheltuieli în sumă de 244349,5 mii lei, cu un sold bugetar (excedent) de 1517,7 mii lei,

Soldul bugetar este acoperit de următoarele surse de finanțare:

- rambursarea sumei de bază a creditului Construcția locuințelor sociale în mărime de 76.27 mii euro, convertită în lei la un curs de 19,9 lei/1 euro;

Sinteza indicatorilor principali ai bugetului raional: venituri, cheltuieli, soldul bugetului și sursele de finanțare, sînt reflectate în anexa nr. 1 la proiectul deciziei. În comparație cu suma aprobată pe anul 2025, bugetul raional la partea de venituri va fi mai mare cu 27527,7 mii lei.

În scopul facilitării examinării proiectului, precum și pentru a pune la dispoziție o informație mai detaliată decît cea prevăzută în proiectul deciziei și anexele la el, la prezenta notă informativă anexăm următoarele tabele:

Tabelul 1. Structura bugetului raional conform clasificăției economice;

Tabelul 2. Veniturile bugetului raional conform clasificăției economice;

Tabelul 3. Cheltuielile bugetului raional conform clasificăției funcționale;

Tabelul 4. Sinteza programelor de cheltuieli ale bugetului raional pe anul 2026;

Tabelul 5. Informație privind efectivul de personal pe instituții bugetare, unități.

Astfel, volumul planificat al veniturilor bugetului raional Briceni în anul 2026, propus spre aprobare, constituie 245867,2 mii lei, fiind în creștere față de suma aprobată pe anul 2025 cu 27527,7 mii lei sau 11,2 puncte procentuale. Veniturile bugetului raional sînt alcătuite din:

Resursele bugetului local care cuprind totalitatea veniturilor și a surselor de finanțare din care: resurse generale interne 245216,5 mii lei, ori 99,7 la sută din total, resurse atrase de instituții 650,5 mii lei ori 0,3 la sută din total.

Resursele generale interne se repartizează în următoarea ordine.

Defalcări de la veniturile regularizatoare:

Impozitul pe venit reținut din salariu – 9767,9 mii lei ori 4,0 la sută din total care constituie 25% din volumul colectat pe teritoriul orașelor reședință de raion.

Transferuri:

Transfer cu destinație specială – 214153,7 mii lei ori 87,1 la sută din total.

Transfer cu destinație generală – 21294,9 mii lei ori 8,7 la sută din total.

Sursele de finanțare formate din operațiuni cu împrumuturi externe – 1517,7 mii lei.

La capitolul impozitul pe venit persoanelor fizice pentru anii 2026-2028 se va utiliza cotă unică la IVPF în mărime de 12% stabilită în art.15 al Codului fiscal.

La estimarea sumei IVPF se recomandă aplicarea următoarelor cote și scutiri personale anuale stabilite pentru anul 2026:

- Cotele impozitului pentru venitul persoanelor fizice (%) – 12;
- Scutirea anuală personală (lei) – 297000;
- Scutirea anuală personală majoră (lei) – 34650
- Scutirea soț/soție majoră (lei) - 21780
- Scutirea anuală pentru persoanele întreținute (lei) – 9900
- Scutirea anuală pentru persoanele întreținute cu dizabilități (lei) – 21780
- Prima de asigurare medicală obligatorie (din venit, %) – 9,0.

Calculul IVPF pe anul 2026 sau efectuat reeșind din încasărilor estimate pe anul bugetar în curs, înmulțite la creșterea prognozată a fondului de remunerare a muncii pe republica, în termeni nominali pe anul respectiv. La repartizare IVPF între bugetele locale de nivelul I și nivelul II, se vor utiliza cotele de defalcare pe tipuri de administrații locale, prevăzute în art.5 al Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale.

Resursele atrase de instituțiile publice au fost estimate în mărime de 650,7 mii lei, din care:

- 1.1. încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310) – 95,5 mii lei, estimate în baza tarifelor pentru servicii propuse spre aprobare în anexa nr. 2 la proiectul deciziei;
- 1.2. plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public (142320) – 548,2 mii lei, estimată în baza contractelor privind chiria bunurilor proprietate publică;

- 1.3. Donații voluntare interne pentru instituțiile bugetare (144114) – 7,0 mii lei.
2. Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II în sumă de 235448,6 mii lei, din care:
 - 2.1. Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) (191111) în sumă de 187839,9 mii lei;
 - 2.2. Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru asigurarea și asistența socială în sumă de 904,1 mii lei. Din contul acestei sume urmează a fi finanțate indemnizațiile și compensațiile tinerilor specialiști din instituțiile de învățământ angajați în baza repartizărilor Ministerului Educației și Cultură;
 - 2.3. Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru școli sportive (191113) în sumă de 5942,1 mii lei;
 - 2.4. Transferuri curente primite cu destinație generală între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II (191131) în sumă de 21294,9 mii lei, calculate în baza formulei aprobate prin Legea privind finanțele publice locale.
 - 2.5. Transfer cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor – 19467,6 mii lei.

Toate veniturile bugetului raional sunt reflectate în anexa nr. 2 la proiectul deciziei și, mai desfășurat, în tabelul nr. 2 la Nota informativă, iar resursele colectate de instituții sunt reflectate pe instituții și subgrupe de funcții în anexa nr. 8 la proiectul deciziei.

Cheltuielile bugetului raional pentru anul 2026 se preconizează în sumă totală de 244349,5 mii lei cu o discrepanță față de venituri în sumă de 1517,7 mii lei ce constituie rambursarea creditului Construcția locuințelor sociale în anul 2026 conform graficului de rambursare. De la poziția „Surse de finanțare” suma de 1517,7 mii lei se adună la poziția „Cheltuieli total” egalând veniturile cu cheltuielile.

La estimarea cheltuielilor cotelor contribuțiilor la bugetul de asigurări socială de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, achitate de angajator se vor lua în considerare modificările efectuate prin Legea nr.60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător, respectiv, modificarea legii nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legii nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Astfel, cotele contribuțiilor la bugetul de asigurări sociale datorate de angajator va fi în mărimea de 29% din fondului de retribuire a muncii. Cota

primelor de asigurare obligatorie de asisrență medicală a persoanelor angajate se efectuează din contul angajatului, în mărimea de 9%.

Pentru anul 2026 se propun spre finanțare din bugetul raional 24 programe.

În tabelul 4 la nota informativă este prezentată o informație amplă despre fiecare program, ce se propune pentru finanțare din bugetul raional în anul 2026. Acolo sunt formulate scopul și obiectivele fiecărui subprogram, indicatorii de performanță planificați, precum și sumele de cheltuieli pe activitățile prevăzute în cadrul fiecărui subprogram.

În conformitate cu cerințele legislației, se propune de aprobat plafonul datoriei bugetului raional, care reprezintă soldul nerambursat la împrumuturile primite și garanțiile acordate de Consiliul raional la situația din 31.12.2025. Plafonul datoriei se propune de aprobat în mărimile indicate în anexa nr. 9 la proiectul deciziei, și reprezintă suma nerambursată a împrumutului recreditat de Ministerul Finanțelor în cadrul proiectului pentru construcția locuințelor sociale .

Limitele maxime a unităților de personal din instituțiile bugetare finanțate din bugetul raional sunt reflectate în anexa nr. 5 la proiectul deciziei, iar în tabelul 5 la nota informativă aceste limite sunt reflectate și pe subgrupele de funcții.

Conform anexei nr.3 la grupa principală servicii de stat cu destinație generală se atribuie 5 programe:

0301 Exercițarea guvernării - 7626,7 mii lei

0501 Politici si management in domeniul bugetar-fiscal – 3259,0 mii lei

0302 Servicii de suport pentru exercitarea guvernării – 1366,1 mii lei

0802 Gestionarea fondurilor de rezerva si de interventie – 1100,0 mii lei

1703 Datoria interna a autoritatilor publice locale- 48,0 mii lei.

Astfel, în cadrul programului Exercițarea guvernării sunt prevăzute cheltuieli menite să asigure funcționarea Autorității executive a Consiliului raional, împreună cu aparatul său. În cadrul acestui program, menit să înainteze soluționarea problemelor, intereselor publice și servicii de suport a populației, să asigure o bună activitate a autorităților publice locale din raion prin organizarea ședințelor și elaborarea proiectelor de decizii și dispozițiilor pe parcursul anului, vor activa 36,5 unități de personal. Tot aici sunt prevăzute cheltuielile pentru plata indemnizației consilierilor pentru participare la ședințele Consiliului raional. Cheltuieli pentru Aparatul Președintelui raionului care include: energie electrică și gazele consumate la iluminarea și încălzirea încăperilor ocupate de instituțiile finanțate din bugetul raional, serviciile de telefonie, internet, întreținerea transportului, deplasări, menținerea și actualizarea paginii oficiale a Consiliului raional, deservire cu transport pentru deplasări a unor categorii de populații în legătură cu marcarea a diferitor evenimente importante, marcarea evenimentelor de nivel raional.

La programul 0501 Politici si management in domeniul bugetar-fiscal este preconizată activitatea Direcției Finanțe.

La programul 0302 Servicii de suport pentru exercitarea guvernării este preconizată activitatea personalului tehnic și de întreținere a clădirii Consiliului raional.

La programul 0802 Gestionarea fondurilor de rezerva si de interventie este preconizat fondul de rezervă pentru anul 2026 ce constituie 0,44% din cheltuielile totale care pe parcursul anului poate fi majorat sau micșorat în dependență de acumulările la buget.

La programul 1703 Datoria interna a autoritatilor publice locale ce constituie plata dobânzii ce urmează a fi achitată pentru împrumuturile contractate de la bugetul de stat proiectul locuinței sociale faza II – 2,41 mii euro (48,0 mii lei).

La grupa principală „Apararea națională” avem un singur program 3104 „Servicii de suport în domeniul apărării naționale” ce conțin cheltuieli pentru întreținerea Centrului Militar și cheltuielile pentru recruți în sumă de 225,4 mii lei.

La grupa principală servicii în domeniul economiei se atribuie 4 programe:

5001 Politici si management in domeniul macroeconomic si de dezvoltare a economiei– 635,5 mii lei care include întreținerea secției economie .

5101 Politici si management in domeniul agriculturii - 705,7 mii lei care include întreținerea secției agricultură.

6101 Politici si management in domeniul dezvoltarii regionale si constructiilor-495,8 mii lei care include întreținerea secției construcții.

6402 Dezvoltarea drumurilor – 19467,6 mii lei.

La grupa principală „Gospodărie de locuințe și gospodărie serviciilor comunale” avem un singur program 7504 „Construcția locuințelor” ce conțin cheltuieli pentru întreținerea casei de locuit cu 5 nivele în suma de 260,0 mii lei din care resurse colectate 260,0 mii lei care vor fi acumulate în urma plății de arendă de către locatari.

La grupa principală „Ocrotirea sănătății” avem 1 program 8018 „Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății” la acest grup sînt preconizate 450,0 mii lei care includ cheltuieli pentru stimularea a 1550 donatori de sînge și amestecuri lactate pentru copii în vîrstă de pînă la 1 an aflați în situații de risc.

La grupa principală „Cultura, sport, tineret, culte și odihnă” avem 4 programe:

8602 Sport – 6519,6 mii lei

8603 Tineret – 175,0 mii lei

8502 Dezvoltarea culturii –5945,3 mii lei

8501 Politici și management în domeniul culturii – 1074,4 mii lei

În programul 8602 Sport sînt preconizate 567,5 mii lei pentru întreținerea stadionului raional.

5952,1 mii lei sînt transferurile cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru școala sportivă Briceni, resursele colectate constituie 10,0 mii lei care vor fi acumulate din plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public.

Programul 8603 Tineret include cheltuieli pentru petrecerea măsurilor, și întrecerilor sportive pe parcursul anului.

Programul 8502 Dezvoltarea culturii include cheltuielile pentru întreținerea bibliotecii raionale, colectivului cu titlu onorific model și măsurile și festivitățile de rang raional.

Programul 8501 Politici și management în domeniul culturii include cheltuielile preconizate pentru întreținerea aparatului și contabilității serviciul cultură.

La grupa principală „Învățămînt” se atribuie 7 programe:

8802 Educație timpurie – 1817,2 mii lei

8804 Invatamint gimnazial – 56620,1 mii lei

8806 Invatamint liceal – 120318,6 mii lei

8814 Educatie extrascolara si sustinerea elevilor dotati – 9074,6 mii lei

8815 Curriculum – 107,1 mii lei

8813 Servicii generale in educatie – 2482,7 mii lei

8801 Politici si management in domeniul educatiei – 3671,0 mii lei

Din suma totală preconizată pentru această grupă 194091,3 mii lei transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat constituie 187839,9 mii lei

Programul 8802 Educație timpurie, 8804 Invatamint gimnazial, 8806 Invatamint liceal, includ transferuri categoriale pentru gimnazii și licee calculate după metodologia de finanțare în bază de cost standard per elev. Quantumul normativului valoric pentru un elev ponderat este de 20631 lei și pentru o instituție luat în calcul la stabilirea transferurilor categoriale 1107559 lei.

Transferurile categoriale pentru școli vor fi alocate în sumă de 158589,0 mii lei din care:

- 135915,3 mii lei constituie bugetul școlilor conform calculului cost standard per elev;

- 7609,8 mii lei constituie sporul pentru gradul didactic;

- 2802,4 mii lei este fondul de educație incluzivă, ce constituie 2% din bugetul școlilor;

- 7279,2 mii lei este componenta raională ce constituie 1% din bugetul școlilor din care la aprobare sa repartizat conform calculului cheltuielile de transport în suma de 1209,2 mii lei conform anexei nr.10 iar suma rămasă de 6070,0 mii lei vor

fi repartizați pe parcursul anului 2026 la propunerea Direcției învățământ coordonat cu Direcția Finanțe.

La calcularea transferurilor categoriale au fost luate în calcul majorările salariale conform politicilor salariale pe anii respectivi.

Pentru acordarea dejunurilor calde elevilor claselor I-IX în calcul s-a luat numărul elevilor claselor I-IX în număr de 4641 elevi la situația din 1 octombrie 2024 înmulțit la 171 zile de alimentație și norma de alimentație constituind 18,0 lei/zi. Suma totală pentru acordarea dejunurilor calde constituie 14285,0 mii lei. Transferurile preconizate pentru alimentația pentru anul 2026 constituie 14500,5 mii lei, conform calculului vor fi repartizați 14285,0 mii lei, 215,5 mii lei vor fi repartizați pe parcursul anului 2026 la propunerea Direcției învățământ coordonat cu Direcția Finanțe.

În legătură cu particularitățile speciale specifice din planurile de învățământ privind studierea limbilor minorităților naționale și pentru studierea istoriei, culturii și tradițiilor poporului sînt preconizat 1732,5 mii lei.

La programul 8814 "Educatie extrascolara si sustinerea elevilor dotati" sînt calculate transferurile pentru învățământul extrașcolar care a fost calculat în bază cheltuielilor aprobate pentru anul 2025, și suma preconizată pentru instituțiile extrașcolare constituie 9074,6 mii lei inclusiv :

- Școala Tinerilor Tehnicienii - 2000.0 mii lei;
- Centrul de creație Briceni - 3388.8 mii lei;
- Centrul de creație Lipcani - 2795.2 mii lei;
- Întreținerea taberei – 679.6 mii lei.

Din contul transferurilor cu destinație specială sînt preconizate 211,0 mii lei pentru organizarea și desfășurarea olimpiadelor raionale

Programul 8815 Curriculum este calculat pentru organizarea și desfășurarea olimpiadelor raionale și 107,1 mii lei pentru organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire a nivelurilor de școlaritate.

Celelalte instituții din compartimentul „Învățământ” vor fi acoperite la partea de cheltuieli pentru anul 2026 din contul transferurilor cu destinație generală și veniturile proprii ce vor fi colectate

Programul 8813 Servicii generale in educatie care conține cheltuielile pentru întreținerea cabinetul metodic, grupei de gospodărie

Programul 8801 Politici si management in domeniul educatiei conține cheltuielile pentru întreținerea aparatului și contabilității centralizate a direcției învățământ.

La grupa principală „ Protecția socială” se atribuie un program:

9019 Protectia sociala a unor categorii de cetateni - 904,1 mii lei

Programul 9019 Protecția socială a unor categorii de cetățeni conține transferul cu destinație specială pentru acordarea indemnizațiilor și compensațiilor pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior și post secundar pedagogic și cultură pentru plata indemnizației unice și compensare cheltuielilor de închiriere a spațiului locativ, consumul de energie termică și electrică personalului didactic angajat în instituțiile de învățământ din mediul rural și centrele raionale, încadrați în instituțiile de învățământ și cultură prin repartizare de către ministerul educației în primii trei ani de activitate.

Șeful Direcției Finanțe

Alla Lupașco